

Műhelymunkák a Közművelődési Foglalkoztatási és Képzési Programban

A Nemzeti Művelődési Intézet Hálózati központjának a feladata a Megyei Igazgatóságok szakmai fejlesztése, a közművelődési alapszolgáltatásokkal kapcsolatos szakmai háttéranyagok kidolgozásában, a közösségépítés társadalomfejlesztő funkciójának, hatásának széleskörű elterjesztésében való közreműködés. A terület- és vidékfejlesztési célokkal összhangban a közművelődési tevékenységgel összefüggő elemzések és fejlesztő programok készítésének koordinálása. A Megyei Igazgatóságok szakmai működési feltételeiről való gondoskodás, közművelődési szakmai tanácsadó munkájának irányítása és segítése. A központnak ezért különösen fontos volt a Közművelődési Foglalkoztatási és Képzési Program kapcsán egyrészt a tizenkilenc megyei igazgatóság munkájának szakmai segítése, másrészt a programban résztvevő közművelődési asszisztensek mentorálása és bekapcsolása a valóban létrejövő hálózatba.

A Közművelődési Foglalkoztatási és Képzési Program (továbbiakban KFKP) keretében 2020 decemberében elindultak a képzések az ország valamennyi megyéjében, egyes megyékben több helyszínen

is. A képzéseket kiegészítették a kéthetente megtartott műhelyfoglalkozások, melyekkel segítettük a szakmai tudás gyakorlati megvalósítását, a tanultak gyakorlatban történő alkalmazását, vagy bővebben megtárgyalásra, megbeszélésre kerültek a képzésben tanultak. A műhelyfoglalkozásoknak támogató tevékenységként kellett megjelenniük, ahol partnerként találkozhattak a képzésben résztvevők és a megyei munkatársak, valamint a meghívott előadók, mintegy közösen létrehozva egy szakmai inspiráló, ösztönző rendszert.

A foglalkozások célja kettős volt tehát:

– a leendő szakemberek körében induljon el a szakmai kapcsolattartás, jöjjön létre a képzés során a szakmai hálózatosodás,

– a műhelymunkákon sajátítsák el a közösségi művelődés szakma alapjait és módszertanát, gyakorlati tapasztalatokat szerezzenek a települési közösségépítés és eseményszervezés területén.

A foglalkozások felkészítették a leendő szakembereket a hatékony kommunikációra, megerősítésre kerültek szakmai készségeikben, kompetenciájukban. Tudatosult bennük, hogy mennyire szüksé-

ges a reális közösségépítő célok kitűzése, a megvalósítandó célok részekre bontása, meghatározása. A műhelymunka erősítette motivációjukat, kitartásukat, a kudarcok értékelését és kezelését és természetesen olyan fórumot teremtett számukra, ahol minden közművelődéssel kapcsolatos szakmai kérdés megbeszélhető.

A pandémia miatt az oktatások 2021 márciusáig online formában zajlottak, így a műhelymunkákat is az online térben kezdték meg a hallgatók. A Nemzeti Művelődési Intézet e-learning felületén keresztül kaptak hétről hétre különböző módszertani feladatokat a résztvevők, ezekkel a feladatokkal feltérképezhették településük adottságait, értékeit, illetve hasznos tanácsokat kaptak arra vonatkozóan is, hogy a járványügyi szabályok betartásával hogyan tudnak kapcsolatot tartani településük lakosságával, hogyan segíthetik az önkormányzatok pandémia alatti munkáját, milyen munkákban vehetnek maguk is részt. A megyei igazgatóságok számos kreatív ötlettel színesítették még az online órákat is, így tartottak virtuális látóút programot és település történeti kutatáson is részt vettek a KFKP

programban dolgozó asszisztensek. A műhelymunkák része volt a pandémia kutatás is, mely országos látéletet nyújtott arról, hogyan kezelte a közművelődési szakma a vírushelyzetet.

A tavasz beköszöntével pedig kezdetét vették már a jelenléti foglalkozások. Az első műhelyfoglalkozásokon a közművelődés terein nyitásával kapcsolatos jogszabályokkal ismerkedhettek meg a résztvevők, valamint hasznos pályázatírási ismereteket sajátíthattak el. Ennek a tudásátadásnak köszönhetően több KFKP foglalkoztatott sikeresen nyújtott be települése érdekében pályázatot a Hungarikum Bizottsághoz és a Nemzeti Kulturális Alaphoz is. A gyakorlati órák keretén belül vendég foglalkozásvezetők is ellátogattak a műhelyfoglalkozásokra, egy ilyen óra keretében részletesen megismerehették a Népművészeti Egyesületek Szövetségének munkáját tagszervezetein keresztül, mind a 19 megyében. A tagszervezetek bemutaták a Szövetség működési hátterét és alapelveit, továbbá tisztázták az alapfogalmakat, mint például kulturális örökség és népi kézművesesség, a tagszervezetek országon belüli és határon túli elhelyezkedését, a Szövetség kapcsolatrendszerét.

A műhelymunkák lehetőséget biztosítottak arra is, hogy a résztvevőkkel megismertessük az *ASzak-kör* internetes felületet, melyet a Nemzeti Művelődési Intézet 2020 decemberében hozott lére. A tudásmegosztó oldal célja, hogy a hagyományos szakköri tevékenységek egyes fázisaiba az internet segítségével vonja be a látogatókat, ezáltal összegyűjtse, rendszerezze és népszerűsítse a különböző közösségi tevékenységi formákat. A felület bemutató-videókon keresztül díjmentesen biztosít lehetőséget a szakköri tevékenységek kipróbálására, azokban való elmélyedésre, megismerteti a látogatókkal a közreműködő mestereket és oktatókat,

akik magas szinten, több évtizedes tapasztalattal rendelkezve vállalkoznak tudásuk megosztására. Az *aszakkor.hu* internetes felülettel való ismerkedés során a képzési csoportok jártasságot szereztek a helyi népművészeti különlegességekről, sajátosságaikról, sőt még az alkotás örömét is megtapasztalhatták, a számukra szervezett egyedi foglalkozásokon (vesszőfonás, gyöngyfűzés, nemezelés, hímzés).

A *JógyakorlatON* platformon pedig szakmai találkozások is létrejöttek. A Nemzeti Művelődési Intézet 2021. március 17-én az információáramlás felgyorsítása és a települési jó gyakorlatok elterjesztése érdekében új online szolgáltatási felületet indított *JógyakorlatOn* elnevezéssel, amely a *www.jogyakorlaton.hu* felületen érhető el. A közös gondolkodásra, tapasztalatcserére, a jó gyakorlatok megosztására és szakmai interakcióra a pandémia idején még nagyobb szükségünk van, ezért a Nemzeti Művelődési Intézet minden héten szerdán 10:00 órától online szakmai munkaértekezletet tart a Kárpát-medencében közművelődési területen dolgozó kollégáknak, amelyen – a tudásmegosztás jegyében – a településekről beérkezett jó gyakorlatokat, mintaprojektet osztunk meg a közművelődési szakemberekkel. A *jogyakorlaton.hu* segítette a képzésben résztvevőket, hogy ötleteiket bemutathassák egy rövid videó anyaggal, melyhez segítséget nyújtottak a megyék munkatársai vagy egyszerűen mobiltelefonról is feltölthető volt. Ezek a videó anyagok a pandémiás időszakban biztosították a kapcsolattartást, a kapcsolatok bővülését a közművelődési szakmában, ugyanakkor pedig meg erősítést nyújtottak mindenki számára, hogyan lehet kreatívan a járványügyi szabályok betartásával is olyan programokat szervezni, amelyek a kisközösségeknek biztatást nyújthatnak, illetve hogyan

lehet az egyes foglalkozásokat online térben is megvalósítani, majd offline térbe áthelyezni és esetlegesen vissza, vagy akár együttesen alkalmazni.

A nyári időszakban minden megyéből a műhelyfoglalkozás keretében a leendő kollégák részt vehettek a *Közösségépítő Kultúránk Program sorozaton*, megismerkedhettek a Hungarikum Ligettel és a Nemzeti Művelődési Intézet Székházával. A programsorozat célja többek között, hogy a résztvevők megismerjék a közművelődés kultúráközvetítő, közösségépítő szerepét, a Nemzeti Művelődési Intézet és a Népfőiskola Alapítvány tevékenységét és központját, valamint, hogy az előadó-művészeti tevékenységek kulturális, közösségmegtartó erejét egy-egy színházi előadáson keresztül tapasztalhas-sák meg. Bennünket, akik a Nemzeti Művelődési Intézetben dolgozunk, örömmel töltött el, hogy bemutathattuk egyedi épületünket, betekintést engedhettünk a munkánkba, megismertettük az ország szinte minden településének közösségével, ahogy meglátogathatták Kápolnásnyék nevezetességeit, valamint részt vettek minden helyszínen egy-egy színházi előadáson is. Nemcsak együtt utazhattak településük közösségeivel, hanem az utazás során még interaktív játékokra is sor került, vagy csak együtt énekeltek, szórakoztatták egymást. Legnagyobb örömünkre a programban foglalkoztatott asszisztensek közül sokan már a saját településükön lévő művelődő közösségeket is összegyűjtötték, résztvevőként elhozták a helyszínekre és együtt élvezték az összeállított program- és műsorelemeket.

A kétheti rendszerességgel tartott műhelyfoglalkozásokon a hallgatók részleteiben is foglalkoztak a modulzáró vizsgákra való felkészüléssel, valamint a komplex szakmai vizsgaanyagban szereplő témákkal is, segítették egymást a felkészülés-

ben, tanácsokat adtak egymásnak és természetesen a megyei munkatársak is rendelkezésükre álltak. A műhelymunkák sikerességét mi sem mutatja jobban, minthogy azok, a program lezárultával is tovább folytatódnak a megyékben. Az egy éves program keretében összesen megyénként 20 alkalommal online 22 alkalommal jelenléti formában vettek részt különböző foglalkozásokon, 3 alkalommal pedig szakmai kirándulásokon az asszisztensek. A 2022-es évben pedig havi rendszerességgel kerülnek megrendezésre ugyanezen céllal a műhelymunkák.

Az újdonsült programban részt vett asszisztensek munkájához a Nemzeti Művelődési Intézet a közösségi élet újraindítása érdekében, egy szakkör szervezői felhívással is segítséget nyújtott. A szakkörtámogatási programot az Intézet 2021 őszén hirdette meg először a www.jogyakorlatON.hu online felületen keresztül. A felhívásban igényelni lehet szakköri anyagokat, eszközöket különböző szakköri tevékenységekhez kapcsolódóan, amelyeknek a szakköri tevékenységét a www.ASzakkör.hu online felületen keresztül többségében 20 alkalmas videósorozatban mutatjuk be. A felhívásban hat (vesszőfonás, nemez, mézeskalács készítés, gyöngyfűzés, hímzés) szakág alapanyagát és eszközét lehetett igényelni annak függvényében, hogy mekkora nagyságú a település. A szakkörtámogatási programhoz

Magyarország Kormánya nyújtott támogatást a Községi Élet Újraindításáért Felelős Operatív Törzs kezdeményezésére, a program szakmai megvalósítója pedig a Nemzeti Művelődési Intézet. A felhívásra egy-egy öt fős szakkör alapanyagaira és eszközeire adhatott le igényt minden település. Az első körös felhívásra összesen 1014 település jelentkezett, amelyeken összesen 1294 db 5-5 fős szakkört indítanak el. A második körös felhívást 2021 novemberében került meghirdetésre négy szakköri területen: nemez, vesszőfonás, mézeskalács készítés és csipkeverés. A felhívás hasonló feltételekkel indult el, mint az első, és 2021. december 1-én zárult. 200 település adta le jelentkezését, amellyel tovább bővíülhet közösségépítő mintaprojektünk.

A felhívásra jelentkezők munkáját tovább segítve létrejött a szakkörszervezés módszertana kötetsorozat is. A kötetek letölthető formában és kinyomtatva is bárki számára rendelkezésre állnak. A módszertani sorozat lényege, hogy szakmai segítséget nyújtson és hasznos ismeretekkel gazdagítsa a szakköröket szervezőket elméleti háttéranyag, valamint napokra bontott foglalkozási tervek közreadásával. *A program fontos hozadéka továbbá a megyei igazgatóságok életében, hogy elindult 2021-ben három megyében (Nógrád, Szabolcs-Szatmár és Baranya megyében), 2022-ben további öt*

megyében (Borsod-Abaúj-Zemplén, Somogy, Vas, Veszprém, Zala megyében), a decentralizálás folyamata. A KFKP program által az országos hálózatban kikristályosodtak azok a területi csomópontok, ahol a Nemzeti Művelődési Intézet úgynevezett megyei „telephelyeket” hozhat létre a hatékonyabb és célzottabb mentorálás érdekében. Eddig a megyei igazgatóságokon egy-egy személy egy-egy tématerület megyei szintű megvalósításáért volt felelős, az új rendszerben a telephelyen dolgozó kollégák a körzet településeinek általános szakmai tanácsadói lesznek. Feladatuk a törvényi előírásokkal kapcsolatos tanácsadások, információk kiküldése, begyűjtése, a feladatfinanszírozás és az intézeti pályázatokkal kapcsolatos projektek, képzések szervezése, lebonyolítása, az új piaci orientáltságú szolgáltatások népszerűsítése, szervezése, a térségre arányosítva.

A Nemzeti Művelődési Intézet a szakmai műhelymunkák által, nemcsak a szakmai tudás erősítéséhez járult hozzá, hanem a frissen végzett közművelődési munkatársak és ezáltal a közművelődési szakma további fejlődését indította el, mert a magasabb szintű képzések megszerzésére is motiválta a résztvevőket (közösségszervezés BA szak vagy kulturális mediáció MA szak), annak érdekében, hogy a közművelődési szakma minél magasabb végzettségű szakemberekkel rendelkezzen minden településen.

PETŐ LILLA: 2010-ben az ELTE-n szerzett politológus diplomát, majd a Moholy Nagy Művészeti Egyetem Kultúramenedzsment szakán tanult tovább, ahol 2016-ban diplomázott. 2013 óta dolgozik közművelődési intézményekben, tapasztalatait projektmenedzsment, ifjúságsegítés, programstruktúrák kialakítása és fejlesztése területén szerezte. Szakterülete az irodalom és az ifjúsági programok szervezése. 2018 márciusától módszertani referensként végezte a munkáját a Pest Megyei Igazgatóságon. 2020-ban a Debreceni Egyetemen végzett kulturális mediátorként. 2020 júniusától megyei igazgatói pozíciót töltött be, majd 2021 februárja óta a Nemzeti Művelődési Intézet központjában a Hálózati Központ vezetője. Feladata a 19 megyei igazgatóság módszertani segítése, országos szakmai mintaprogramok kidolgozása, a jogyakorlatON és az Aszakkör.hu felületek szakmai programjának gondozása.